

M K B

*Boldog
Új
Évet
Kívánunk!*

**PROGRAMOK
HÍREK
KÖZLEMÉNYEK
HIRDETMÉNYEK
JELENTÉSEK
BESZÁMOLÓK
SZAKCIKKEK**

1999

JANUÁR-FEBRUÁR

**T
Á
J
É
K
O
Z
T
A
T
Ó**

Dr. TÖRÖCSIK ISTVÁN
1952—1998

Töröcsik Pisti mintegy 10 éven keresztül volt aktív tagja a Baradla Barlangkutató Csoportnak. Fájdalmas és megdöbbentő leírni, hogy élete egynegyede volt ez a tíz év. A csoport munkájába 1978—79-ben kapcsolódott be és rövidesen vezető egyéniségévé vált. Vidám és örökké aktív ember volt, aki ugyanolyan lelkesedéssel vakolta, építette a Baradla Csoport düledező aggteleki házát, mint amilyen alaposan és lelkesen szervezte meg a későbbi "kihüléssel kísért kísérleteket". Aggtelek is hamar befogadta, hiszen a falun belül is önzetlenül segített mindenkinek, ha kellett "rendelt", mert beteg volt a tehén, ha kellett telefonált a debreceni klinikára beteg hozzátartozó után érdeklődve.

Barlangász körökben neve a "kihüléssel" élettani kísérletek kapcsán vált igazán ismertté. 1986-ig bezárólag 5 élettani kísérletet folytatott, melynek célja a szervezet folyamatos lehülése során tapasztalt élettani változásainak vizsgálata volt. Hatalmas energiát fektetett ezekbe a vizsgálatokba, sokszor megmozgatva a fél ország rész kórházi, laboratóriumi kapacitását. A kísérletek óriási adatmennyiségét azonban már nem volt ereje tételesen kiértékelni, feldolgozni. Hallatlan lelkesedését elismerve a Baradla Csoport vezetőjévé választotta.

Bekapcsolódott az ATOMKI által folytatott barlangi radon vizsgálatokba is, kezdetben hetente cserélte az érzékelőket, majd éveken keresztül koordinálta a detektorok cseréjét.

Magánéleti gondjai az utóbbi néhány évben már nem tették lehetővé a rendszeres barlangászatot, de amikor ideje engedte, kereste a kapcsolatot a barlangászokkal. Így értesültünk – munkahelyén szerzett – gyógyíthatatlan betegségéről is. Orvosként tudta, mi vár rá, de minden erejével küzdött az életéért, elsősorban kiskorú gyermekei miatt. Nem győzhetett, késő volt, november 3-án meghalt.

Nem felejtjük el:

Baradla Barlangkutató Csoport

MKBT Tájékoztató

Megjelenik minden páratlan hónap elején

Kiadja Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1027 Budapest, Fő utca 68. Tel./Fax: 201-9493. E-mail: mkbt@mail.matav.hu

Szerkesztő: Fleck Nóra

Felelős kiadó: dr. Hevesi Attila

A tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.

Lapzárta: a megjelenés előtti hónap 5-én.

PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK

BARLANGFÉNYKÉPKIÁLLÍTÁS

Erdélyi barlangok címmel nyílik meg **február 9-én, kedden 16 órakor** – a hazai barlangászok többsége előtt nem ismeretlen – **Szuhaí Sándor** tenkei barlangfényképész művészi színes fényképeit bemutató kiállítás az érdi Földrajzi Múzeum (Erd, Budai út 4.) konferenciatermében. A kiállítást Hazslinszky Tamás nyitja meg. A megnyitót követően a szerző **diavetítéses előadást** tart.

A kiállítás március 10-ig tekinthető meg, hétköznapokon 14–17, szombat–vasárnap 10–18 óra között.

SZAKELŐADÁSOK

1999. február 15. hétfő, 17 óra

MTESz Székház (II. Fő utca 68.) II. 216. sz. teremben

Dr. Szentés György: Az ausztráliai vadonban

Nemzeti parkokat, karsztokat, barlangokat, sziklarajzokat bemutató vetítettképes előadás.

VÁRBARLANG FARSANG

A február 20-i rendezvény részletes programját lásd a 11. oldalon.

EURO BARLANGI MENTŐ SZIMPÓZIUM 99

A szimpóziumot 1999. november 4–7. között rendezik meg a németországi Göppingen-ben az alábbi előzetes programmal:

Nov. 4.: Érkezés és megnyitó

Nov. 5–6.: Előadások és bemutatók

Nov. 7.: Hazautazás

További információk a Társulat Titkárságán ill. a Barlangi Mentőszolgálatnál kaphatók, ahol a jelentkezési lap is másolható, melyet 1999. január 15-ig kell beküldeni a rendezők címére. A jelentkezők számára februárban kiküldik a második körlevelet.

BESZÁMOLÓK, JELENTÉSEK, RÖVID CIKKEK

BARLANGKUTATÓK SZAKMAI TALÁLKOZÓJA

November 6—8. között került sor az immár hagyományos Szakmai Napok rendezvényeire a Miskolci Egyetem falai között. A pénteki (6-i) érkezés után a tulajdonképpeni program szombaton (7-én) kezdődött, és tartott vasárnap kora délutánig. Az előadások és vetítések a meghirdetett program szerint (lásd a Tájékoztató 1998. november—decemberi számának 3. oldalán), különösebb csúszás nélkül zajlottak. A megjelent programon felül dr. Hevesi Attila: A szepességi Drevenyik-hegy édesvízi mészköve c. előadása hangzott el.

A rendezvény programjait 105 regisztrált résztvevő hallgatta ill. nézte végig.

Fleck Nóra

JUBILEUMI KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉS

A Társulat újjáalakulásának 40. évfordulója alkalmából megtartott küldöttközgyűlésen dr. Hevesi Attila elnöki megnyitóját követően a Magyarhoni Földtani Társulat nevében dr. Dudich Endre, a Magyar Hidrológiai Társaság nevében dr. Vítális György köszöntötte a jubilánst, majd az elnök az osztrák társszervezetek üdvözleteit olvasta fel.

Ezt követően Székely Kinga, dr. Dénes György, Gádoros Miklós emlékezett vissza a Társulat és elődjének történetére, Szablyár Péter pedig jövőjének kilátásait vázolta.

Dr. Csepregi István előterjesztése alapján a küldöttközgyűlés megszavazta az Alapszabály módosítását, mely a kiemelten közhasznúvá nyilvánítás érdekében vált szükségessé. A továbbiakban elfogadta a tagdíjemelésre és a jelölőbizottság tagjaira vonatkozó javaslatot (lásd más helyen).

A küldöttközgyűlés keretében került sor érmek, emléklapok átadására és tiszteletbeli tagok megválasztására:

Kadić Ottokár-érem:

Dr. Veress Márton,

Vass Imre-érem:

Börcsök Péter;

Kadić Ottokár emléklap:

Élettani és Klimatológiai Munkacsoport,

Vass Imre-emléklap

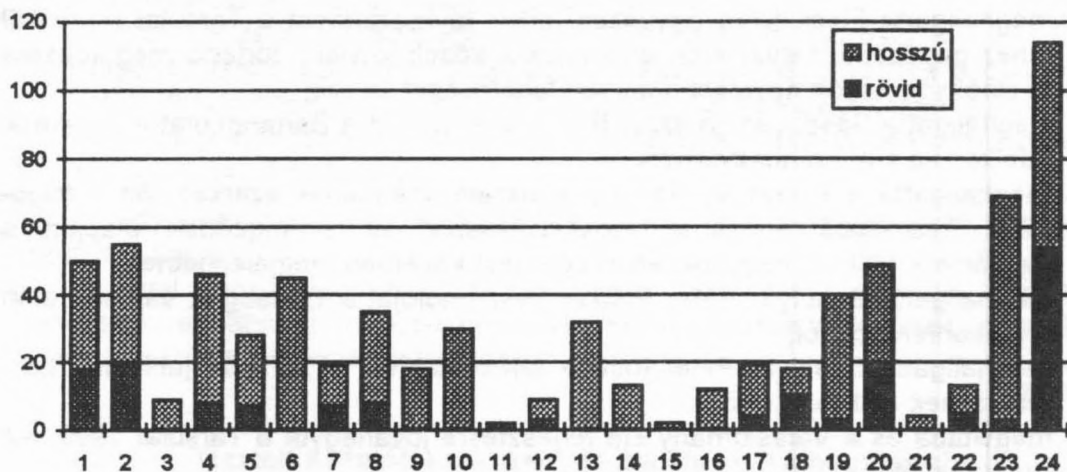
Michele Gortani expedíció kollektívája.

A Közgyűlés tiszteleti taggá választotta Hazslinszky Tamás, Maucha László, Gádos Miklós és dr. Fodor István tagtársainkat.

Fleck Nóra

A SOLYMÁRI BIZOTTSÁG JELENTÉSE

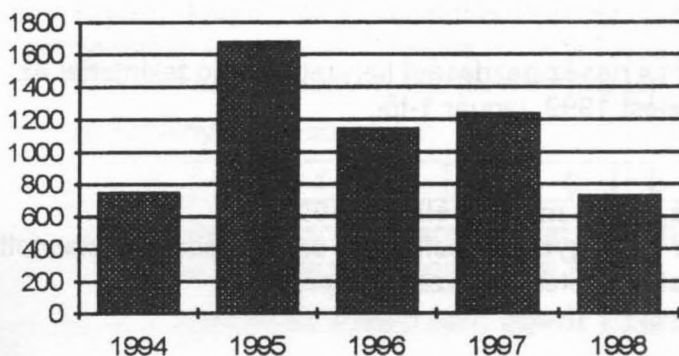
A Solymári Bizottság 1998-ban a Solymári-ördöglyukban történő vezetések terén gyenge évet zárt. Ennek legfőbb oka az időjárásban keresendő, hiszen a május 1—október 12. közötti bemutatási időben szinte minden hétvégén esett

A Solymári-ördöglyuk hétvégenkénti látogatottsága

az eső, ami rendkívüli módon csökkentette a látogatottságot (lásd a fenti grafikon). Így aztán összesen 731 látogató szerepel statisztikánkban (172 fő a rövid túrán, 559 fő a hosszú túrán vett részt), s ezzel a legelső évünkkel azonos látogatottságot "értünk el" (lásd az alábbi grafikon is).

Ezzel együtt az elmúlt 5 évben összesen 5530 látogató ismerte meg vezetésünkkel a barlangot.

Propaganda és ismeretterjesztő anyagaink fogása – a kisebb forgalom ellenére – a tavalyi szinten maradt, azaz 25 kis ismertető füzet, 104 ismertető könyv, 204 képeslap és 45 solymári emblémás trikó kelt el.

Sajnos a felszerelések (sisakok, lámpák, overállok) állapota na-

gyon leromlott, a téli idényben ezek felújítása, javítása az eddigieknél nagyobb mértékben lesz szükséges.

Hazslinszky Tamás

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK

Elnökségi határozatok, állásfoglalások

Elnökségi ülés: 1998. november 19.

Az Elnökség

- meghallgatta Fleck Nóra ügyvezető titkár tájékoztatását a Társulat rendkívül nehéz gazdasági helyzetéről, amelynek a közeli jövőben történő megoldására az elnökségi tagok egyelőre nem sok lehetőséget látnak;
- meghallgatta Sásdi László szaktitkár beszámolóját a Barlangkutatók Szakmai Találkozója című rendezvényről;
- meghallgatta a Karszt és Barlang elmaradt számainak szerkesztőit a folyóiratok nyomdába adásának előkészületeiről, az elhangzottak alapján a kiadványok 1999. I. negyedévében egymást követően megjelenhetnek;
- meghallgatta Szablyár Péter főtitkár beszámolóját a Barlangok városok alatt című konferenciáról;
- meghallgatta Szablyár Péter főtitkár tájékoztatását a Társulat jubileumi közgyűlésének előkészületeiről;
- megvitatta és a Választmány elé terjesztésre jóváhagyta a Társulat 1999. évi munkatervét;
- elfogadta és a Választmány elé terjesztésre jóváhagyta a március 20-i tisztújítást előkészítő Jelölő Bizottságot, melynek tagjai: Bajna Bálint, dr. Hevesi Attila, Maucha László, Németh Tamás, Schäfer István;
- elfogadta a dr. Fodor István tiszteletbeli taggá választására vonatkozó javaslatot.

Küldöttközgyűlés határozatai

1998. december 12.

A Küldöttközgyűlés

- elfogadta a – Társulat rendkívül nehéz gazdasági helyzetére való tekintettel az alábbi nagymértékű – tagdíjemelést 1999. január 1-től:

Teljes jogú tagdíj: 1500 Ft,

Kedvezményes tagdíj

(diák, katona, nyugdíjas, gyes, gyed, munkanélküli): 1000 Ft.

Egyidejűleg megszűnik az I. negyedévi befizetés esetén eddig biztosított kedvezmény, továbbá a belépéskor fizetett, egyszeri belépési díj.

Felhívás az 1999. évi tagdíjak befizetésére

A Társulat 1998. december 12-én megtartott jubileumi küldöttközgyűlése új tagdíjakat fogadott el. Azt reméljük, hogy tagjaink megértik egyrészt az emelés szükségességét, másrészt annak mértékét is. Szeretnénk, ha a megemelt tagdíj összege nem riasztaná el eddigi tagjainkat, sőt inkább azt éreznék, hogy befizetésükkel hozzájárulnak a 40 éves fennállását épp a napokban ünneplő Társulat további fennmaradásához.

Az új tagdíjak tehát: **Teljes jogú: 1500 Ft**
Kedvezményes
(diák, nyugdíjas, sorkatona, gyes, gyed, munknélküli): 1000 Ft.

A tagdíjbefizetés feltételei változatlanok, tehát:

- helyszíni befizetés a Titkárságon, elsősorban egyéni tagok részére.
- csoportok tagjai szintén a Titkárságon fizethetnek be, lehetőleg a csoportvezetők, ill. a csoport által megbízott összekötők útján, egy összegben,
- vidéki csoportok részére – amennyiben személyes befizetésre nincs alkalom – kérésre csekket biztosítunk.

Az egyéni és csoporttagok tagdíjbefizetését – hasonlóan az előző évekhez – ezúton is köszönjük!

Egyúttal kérjük azon tagtársainkat, akik 1998. évi tagdíjukat még nem rendezték, a Társulat működőképességének megőrzése érdekében, szíveskedjenek az elmaradást mielőbb befizetni.

Titkárság

Tisztelt Kutatótársak, kedves Barátunk, Támogatónk!

A személyi jövedelemadó 1 %-ának

Társulatunk részére történő irányításával – a közismerten szerény anyagi körülmények között működő – egyesületünk 317 169 Ft támogatáshoz jutott. Ez az összeg a tavalyi évben részünkre átutalt összeget több, mint 15 %-kal meghaladta, jóllehet pesszimista hangok úgy ítélték meg, hogy az ily módon befolyó támogatás összege évről-évre kevesebb lesz, s idővel teljesen megszűnik.

A Társulat vezetése nevében ezúton köszönjük meg mindenkinek önzetlen és a törvényi szabályozás folytán anonim támogatását.

Egyben kérjük, hogy lehetőségeitekhez mérten az 1998. évre vonatkozó adóbevallásban az SZJA 1 %-ával ismét a Társulatot támogassátok.

A rendelkező nyilatkozat kitöltéséhez itt adjuk meg a Társulat adószámát:

A kedvezményezett adószáma:

1	9	8	1	5	8	0	2	2	4	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

(A nyilatkozattal kapcsolatos tennivalókat minden adózó az APEH által megküldött adócsomagban meg fogja találni.)

VÁLASSZ MINKET ÉS GYŐZD MEG ERRŐL ISMERŐSEIDET, CSALÁDTAGJAJDAT!

Köszönettel a Társulat vezetése

Új barlang!

Az Acheron Barlangkutató Szakosztály és az Ariadne Karszt- és Barlangkutató Egyesület tagjai a Pilis hegységben, Klastrompuszta közelében egy eddig pár méter hosszban ismert barlangból új, nagyméretű barlangrendszert tártak fel.

Az újonnan megismert járatok becsült hossza kb. 500 méter, mélysége pedig 50 méter. A meredek dőlésű hasadék-aknak és oldott járatok hálózatát helyenként igen szép cseppkőképződmények díszítik. A számos továbbkutatási lehetőséget kínáló barlang feltárását és térképezését folytatjuk. Az eddigi kutatásban a következő személyek vettek részt: Deák I., Kovács Á., Kovács J., Kovács R., Leiner A., Surányi G., Szin A., Zsanda G.

Kárpát József — Sásdi László

Köszönetnyilvánítás

Kedves Barátaim! Hálásan köszönöm a sikeres kandidátusi védésem alkalmából kapott jókívánságaitokat. Külön örömmel tölt el, hogy néhány tagtársunk után – akik főleg karsztos tematikával szereztek kandidátusi fokozatot – talán első lehettem, aki kifejezetten barlangos témában írt disszertációt. Értesítem az érdeklődőket, hogy "A József-hegyi-barlang geológiai viszonyai és a rózsadombi termálkarsztos barlangok genetikája" c. értekezésem egy-egy példányát elhelyezem a Társulat és a Barlangtani Osztály könyvtárában (kiegészítve a Földtani Közlönyben 1997-ben megjelent "A Rózsadomb különleges hidrotermás barlangjai" cikkemmel. Ezek az írásaim a fent megnevezett helyeken bárki számára hozzáférhetők, és adataik, információik a hivatkozás általános szabályainak betartásával szabadon idézhetők.

*Üdvözlettel:
Leél-Óssy Szabolcs*

A CHOLNOKY JENŐ KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÁSI PÁLYÁZAT

a Környezetvédelmi Minisztérium kiírásának elkészülte után, csak a következő számban jelenik meg.

Az Aggteleki-karszt barlangjai Világörökség a föld mélyében

c. 60 oldalas, 90, zömmel színes fényképpel, valamint térképekkel illusztrált, kitűnő nyomdatechnikával készült kiadvány (kiadta az Aggteleki Nemzeti Park, szöveg: Takácsné Bolner Katalin), mely 600 Ft-os árban a Társulat Titkarságán is kapható. Angol nyelven is megjelent.

Budapest, cave capital (Budapest, barlang-főváros)

c. 64 oldalas, A/5 formátumú, 36 színes fényképpel és 20 ábrával, térképpel illusztrált MKBT kiadvány. Magyar nyelvű összefoglalóval. Kapható a Titkarságon, ára: 400 Ft.

A 40 éves Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat történetének dokumentumai

c. 80 oldalas, A/4 formátumú MKBT kiadvány, mely a Társulat újjáalakulásának 40 éves jubileumi küldöttközgyűlésére jelent meg. Kapható a Titkarságon, ára: 200 Ft.

A SPELEO JUNIOR VÁLLALKOZÁS 1999-ES ÁRAI

Vízlepergetős overall:	6 000 Ft
Goralex jellegű vízhatlan overall:	7 500 Ft
Aláöltözés (műnyúl):	4 000 Ft
Hátizsák (90 l):	12 000 Ft
Piezogyújtású fej-karbidlámpa:	3 000 Ft
Pehely hálózás (−15 - 20 C°):	18 000 Ft
Pehely kabát:	14 000 Ft
Polar hálózás:	12 000 Ft
Bivakzsák:	4 500 Ft
Barlangi bag:	1 500—4 500Ft
Dupla vastag polar kabát:	5 000 Ft
Esőruha nadrággal (goralex jellegű):	8 000 Ft

Megtekinthetők és megrendelhetők:

Kocsis András

1095 Budapest, Mester u. 41/A

Tel.: 06-1-216-1734, Mobil: 06-20-976-9120

Minden barlangkutató sporttársnak

barlangfeltárásokban gazdag eredményes új évet kívánok!

A TÁRSULAT KIADVÁNYAINAK ÁRAI 1999. január 1-től

Periodikák		MKBT barlangtérképek	
Karszt és Barlang 1962—1985. (füzetenként) 1986—1992.	100 150	Cserszegtomaji-kútbarlang	100
Spec. Issue 1989.	250	Alba Regia-barlang	150
Spec. Issue 1992.	400	Pál-völgyi-barlang	150
Karszt- és Barlangkut. I-IX. á	200	Mátyás-hegyi-barlang	150
Karszt- és Barlangkutatás X.	300	Baradla-barlang	300
Beszámoló 1975—1984. á	150	Egyéb MKBT cikkek	
Egyéb MKBT kiadványok		plakátok, matricák	30
Alsó-hegyi zombolyatlasz	300	MKBT jelvény	80
Ajánlás Világörökség-listára	250	solymári képeslapok	25
Kis-szótár	30	Nem MKBT kiadványok	
Barlangászok élő szótára	250	Függőleges bgok bejárása	300
Karsztterületek hidrogeológiája	400	Budai barlangok	250
Karszthidr. Szimpózium I—II.	200	Esztramos ásványai	650
70 éves a magyar ... bgkut.	100	Bükki barlangolások	300
Lámpaflóra kollokvium	50	Veszprémi Egy. eredményei	200
10. Szpeleol. Kongresszus 1-3.	300	Pádis karsztvidéke 1:30 000	400
Solymári-ördöglyuk (kicsi)	50	<i>Bagaméri: Lámpafényben ...</i>	400
Solymári-ördöglyuk (nagy)	300	<i>Balázs D.: Csepegő kövek ....</i>	260
XL. Barlangnap	50	— : .. a Kis Antillákon	330
Budapest, cave-capital	400	—: Galapágos	290
A 40 éves MKBT története	200	—: A Húsvét-sziget	260
		—: Életem – utazásaim	2000

Lapzárta után érkezett!

EURÓPAI REGIONÁLIS KONFERENCIA „KARST 99”

1999. szeptember 10—15.
Grand Causses - Vercors

A Konferencia részletes programját, részvételi díját, kirándulásait és egyéb tudnivalókat, valamint az 1999. május 31-ig beküldendő jelentkezési lapot tartalmazó II. körlevél megérkezett a Titkárságra, ahol megtekinthető és másolható.

A „Mit Üzen a Pleisztocén” (MŰP) Klub és az Oksa Design
bemutatja:

VÁRBARLANG FARSANG

avagy „ezredvégi underground tivornya”

Színes, magyar, szociális katasztrófa film.
(Világpremier! Csak itt, és csak egyszer : 3D térhatás és valóság-hű illatillúzió!)

Főszereplők: fiúk, lányok...és mindenféle más életformák...

Írta: Felcser Krisztina - Zene: Dj.Rizottó - Rendezte: Sági Imre

Nyilvános vetítés ideje és helye: 1999. 02. 20 szombat, 19 óra - budai Várbarlang
Vetítési idő: 6—7 óra

Kéretik a megjelentektől, az alkalomhoz illő jelmez és smink!!!

Rövid tartalom:

A budai vár szívében, az évezred utolsó barlangász farsangján egy barlangászleány (Janka) tisztázatlan körülmények között elveszíti minden józan ítélő képességét. Ezt jól kihasználva, egy barlangász-ifjú (Zsiga) megpróbálja rávenni arra, hogy a műbéllel együtt egye meg virslijét. Brutális terve kudarcot vall, mert a lánynak - mielőtt ráharaphatna a virsli-re - beleakad a foga egy lampionba és szörnyethal. Az eset kivizsgálására kirendelt barlangásznomozónak (Regina) nehéz dolga van. Ugyanis mire kiér szolgálati Trabantjával a tett színhelyére, a lány úgy dönt, hogy inkább él még egy kicsit és lelép vidékre havi húszért libát tépni. Az eset tanúi rejtélyes módon sorra megsüketülnek egy fertőzött nittfültől ..., de a nyomozó nem adja fel. Ilyen körülmények között az ordibálástól végül teljesen berekedt Reginanak vajon sikerül e lelpleznie a gonosz és aberrált fiút?...Lehet, hogy Janka szemfoga mégsem véletlen állt ki 90 fokos szögben az ínyéből?!..Végül is ki eszi meg a kihült, összeráncosodott, gusztustalan bőrösvirslit?... Regina révbe ér?... és ki a fene az a Zámbo Jimmy??...

Egyáltalán érdekelnek még ezek a dolgok valakit is a film végére???

- „Az évszázad legjobb film ötlete!!” - Ben Joe *lampiongyáros, fogtechnikus*
 „Ilyet még nem láttam!...” - Stevie Wonder, *amerikai énekes-zeneszerző*
 „Tök jó...főleg Zsiga virslije!...” - Kertész Petra, *Berez Elek Ált.Isk. 6.b.*

További felvilágosítás és helyfoglalás:

Oksa néni 3-652-866
Várbarlang 2-143-121

A belépőjegy ára egységesen 150,- / fő, mely egyben tombolaszelvény is.

Minden barlangászt és érdeklődőt szeretettel várunk!

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
1027 Budapest, Fő utca 68.

NYOMTATVÁNY